

Laten we Occupy wel goed verstaan

Simon Lelieveldt

Precies één jaar geleden startte de Occupy-actie in Nederland. De bezetting van het Beursplein illustreerde een wereldwijde onvrede over de ongelijke verdeling in de wereld. Intuïtief voelde iedere demonstrant dat er iets mis was met het financiële systeem en de partijen op de financiële markten. Tot een goede verwoording of een enkelvoudige visie kwam het niet.

Ik vergelijk Occupy graag met de emoties die in oktober 1720 in Amsterdam tot uiting kwamen. De toenmalige bubbel op de buitenlandse financiële markten liep leeg en leidde tot een satirisch blijspel over de windhandel door Pieter Langendijk: *Quincampoix of de windhandelaars*. De opvoering leidde tot een bestorming van het gelijknamige koffiehuis in de

Kalverstraat, waar de speculatie in Amsterdam zich afspeelde.

Natuurlijk er zijn de nodige verschillen. Maar zowel toen als nu is sprake van een overspannen markt die terug moet keren tot de realiteit. In 1720 ging het vooral om de waardering van aandelen. De beweging toen leidde ertoe dat Nederlandse beleggers nog tot in lengte van dagen een aversie voor aandelen hielden.

Nu ligt het breder. Bevangen door een zucht naar groei en rendement deden zich in allerlei markten, in allerlei landen excessen voor in kredietverlening, overheidsbegrotingen en financiële transacties. Er is te veel lucht in de markt gekomen en die moet eruit. Waar vroeger het kaartenhuis snel instortte, zitten we nu gevangen in een slow-motionfilm.

Juist centrale banken spelen, mede onder politieke druk, een

grote rol bij het vertragen van de effecten van leeglopende bubbels en overheidstekorten. Ze grijpen naar geldverruimende middelen om de economie op gang te houden en vertrouwen te herstellen. Ze kopen tijd waarin extra vermogen kan worden verdiend, nodig om de overmatige schulden af te schrijven. Toch blijft de centrale uitdaging om met beide benen op de grond terecht te komen.

Het signaal van Occupy is dat menigeen zich al lang ervan bewust is dat de (eigen) financiële luchtballen doorgeprikt moeten

Consument en bedrijf stappen van de roze wolk, lossen schulden af en gaan besparen en bezuinigen

worden. Consumenten en bedrijven stappen van de roze wolk, lossen schulden af en gaan besparen en bezuinigen. Beleidsmakers moeten het signaal van Occupy daarom op waarde schatten, aangezien dit raakt aan de aannames onder hun beleid. Zo pleitte het IMF de afgelopen week voor minder beperkte loonsverhoging en meer inflatie in Duitsland en Nederland. Maar werkt zo'n recept eigenlijk nog wel in een situatie waarin de bevolking zélf al haar eigen conclusies getrokken heeft?

De relevante vraag, één jaar na dato, is niet of we de visies van Occupy op financiële markten kunnen onderschrijven, maar of wij de beweging als zodanig voldoende verstaan.

Simon Lelieveldt is adviseur en voormalig hoofd Toezicht en Financiële Markten bij de NVB.